

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2026
FIRST SEMESTER

Subject: Study of Ideas and Institutions in Ancient India (HISMJC-101)

Date: 14/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the various types of sources of Ancient India.
2. Trace the evolution of the Jati system from the varna system with special emphases on restriction on social mobility.
3. Explain the historical importance of Kautilya's Arthashastra.
4. Elaborate the nature of socio-economics ideas and institutions in south India as reflected in the sangam literature.
5. Explain the Jainism and its principles.
6. Describe the status of women in ancient India.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Explain the Archaeological source of Ancient India.
2. Explain the Buddhism and its principles.
3. Explain the art and architecture of Ancient India.
4. Explain the Varnashramdharma system.
5. Discuss the importance of Mahajanpadas.
6. Take a review of the religious ideas of Indian Society from early Vedic & later Vedic stage.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. प्राचीन भारताच्या इतिहासलेखनाची विविध साधनांचे प्रकार स्पष्ट करा.
२. वर्णव्यवस्थांतून जातीव्यवस्थेची निर्मिती कशी झाली याचा सामाजिक गतिशीलतेवर विशेष भर देऊन आढावा घ्या.
३. प्राचीन भारतातील कौटिल्याचा अर्थशास्त्राचा ऐतिहासिक महत्त्व स्पष्ट करा.
४. संगम साहित्यामध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या दक्षिण भारतातील सामाजिक आणि आर्थिक संस्था व संकल्पनांचे स्वरूप विशद करा.
५. जैनधर्म आणि त्याचे तत्त्व स्पष्ट करा.
६. प्राचीन भारतातील स्त्रियांचे स्थान स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. प्राचीन भारताची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
२. बौद्धधर्म आणि त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. प्राचीन भारतातील कला आणि स्थापत्यबद्दल माहिती लिहा.
४. वर्णाश्रमधर्म बद्दल माहिती लिहा.
५. महाजनपदांचे महत्त्व विशद करा.
६. भारतीय समाजातील प्रारंभिक वैदिक कालखंडापासून उत्तर वैदिक कालखंडापर्यंतच्या धर्म कल्पनांचा आढावा घ्या.